

«АСТАНА» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ
БІРІНШІ ИНСТАНЦИЯЛЫҚ СОТЫНДА

2025 жылғы 28 мамыр

№ AIFC-C/CFI/2024/0005 іс

(138) облигация ұстаушылары
(осы шешімнің 1 және 2-қосымшаларында көрсетілген)

Талап қоюшылар / Шешім бойынша цедент

қарсы

(1) «NEF QAZAQSTAN» ЖШС
(2) TIMUR GAYRIMENKUL GELIŞTIRME YAPI VE YATIRIM A.Ş.

Жауапкерлер

және

«NEF & RAM» ЖШС

Шешім бойынша цессионарий

ШЕШІМ ЖӘНЕ БҰЙРЫҚ

Сот Судьясы:

Том Монтагю-Смит КС

БҰЙРЫҚ

2024 жылғы 25 маусымда Сот Талап қоюшының пайдасына Бірінші Жауапкерге қарсы шешім шығарғанын («Шешім») ескере отырып, және Бірінші Жауапкерге жалпы сомасы 1 930 716 120,39 теңге төлеу міндеттелгенін назарға ала отырып, бұл сома 1 888 333 956,03 теңге қарыз және өсімпұлдан, сондай-ақ 42 382 164,36 теңге шығындардан тұрады («Шешім бойынша берешек»).

Сондай-ақ Соттың Шешім бойынша әрбір Талап қоюшының пайдасына атқару парақтарын бергенін («Атқару парақтары») **НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП**.

Талап қоюшылардың Шешім бойынша құқықтарды Талап қоюшының пайдасына беру туралы Шешім бойынша цессионариймен келісім жасасқанын және бұл үшін Талап қоюшыға Шешім бойынша берешекке тең соманың төленгенін **НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП**.

Сондай-ақ Цессионарийдің Талап қоюшығы тиісті төлемдерді жасағанын **НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП**.

Талап қоюшылардың істегі тарап ретінде, Шешім бойынша өндіріп алушы ретінде және Атқару парақтары бойынша орындау құқығы бар тарап ретінде Цессионарийді ауыстыру туралы өтініш бергенін **НАЗАРҒА АЛА ОТЫРЫП**.

Тыңдау барысында Талап қоюшылар, Бірінші Жауапкердің және Шешім бойынша цессионарийдің өкілдері сөз сөйлегенін **ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП**,

БҰЙРЫҚ ЕТІЛЕДІ:

1. Шешім бойынша цессионарий АХҚО Сотының Ережелерінің 12.5 және 12.13 тармақтарына сәйкес осы іс бойынша Талап қоюшылардың орнына Талап қоюшы ретінде ауыстырылады.
2. Шешім бойынша цессионарий Бірінші Жауапкерден Шешім бойынша берешекті өз атынан мәжбүрлеп өндіріп алуға құқылы.
3. Атқару парақтары жойылады.
4. Сот Бірінші Жауапкерге қатысты Шешім бойынша берешекті орындау үшін Шешім бойынша цессионарийдің пайдасына жаңа атқару парағын шығарады.

ШЕШІМ**A. Кіріспе**

1. Талап қоюшылар — Проспектің («Проспект») 2022 жылғы 22 қарашадағы шарттарына сәйкес Бірінші Жауапкер шығарған және Екінші Жауапкер кепілдік берген облигациялардың («Облигациялар») ұстаушылары.
2. 2024 жылғы 25 маусымда мен Талап қоюшылардың Бірінші Жауапкерге қарсы пайдасына шешім («Шешім») шығардым, оның жалпы сомасы **1 930 716 120,39 теңгені** құрайды. Оның ішінде **1 888 333 956,03 теңге** — берешек пен айыппұлдар, ал **42 382 164,36 теңге** — сот шығындары («Шешім бойынша берешек»).
3. Кейін Сот жалпы **139 атқару парағын берді**, олардың әрқайсысы Шешім бойынша берешектегі өз үлесіне сәйкес әрбір Талап қоюшының пайдасына шығарылған.
4. 2024 жылғы 7 қарашада Талап қоюшылар **NEF & RAM ЖШС-мен** («Келісім») келісім жасасты. Бұрын NEF & RAM Бірінші Жауапкермен байланысты болған, алайда Келісім жасалған сәтте жаңа басқару құрамында болған. Сонымен қатар NEF & RAM-ның Бірінші Жауапкер алдында белгілі бір міндеттемелері болған.
5. Келісім шарттарына сәйкес, Талап қоюшылар мен NEF & RAM Шешім бойынша берешекті Талап қоюшыларға төлеу және оның орнына Шешім бойынша талап ету құқықтарын беру туралы уағдаласты.
6. Келісімге сәйкес Талап қоюшылар NEF & RAM-ды сот шешімін орындау құқығына ие тарап ретінде ауыстыру үшін қажетті әрекеттерді қамтамасыз етуге міндетті болды.
7. 2024 жылғы 19 қарашада NEF & RAM Талап қоюшыларға тиесілі сомаларды олардың атына ашылған брокерлік шоттарға аударды. Осылайша, Талап қоюшылар сот шешіміне сәйкес өздеріне тиесілі соманы толық алды.
8. 2024 жылғы 2 желтоқсанда Талап қоюшылар NEF & RAM-ды атқару парақтарында ауыстыру туралы бұйрық шығару жөнінде өтініш берді. Бастапқыда олар шешімді өзгертуге ұмтылмайтынын айтқанымен, кейінгі ұстанымдары Келісімді орындауға және NEF & RAM-ға өндіріп алу мүмкіндігін беретін кез келген сот бұйрығын қабылдауға дайын екендігін көрсетті.

B. Тараптардың ұстанымдары

9. Талап қоюшылардың ұстанымы бойынша, сот шешімі бойынша берешек АХҚО-ның Жеке мүлік туралы ережесіне («Мүлік туралы ереже») сәйкес мүлік болып табылады. Сондықтан ол Мүлік туралы ереженің 8-бабына сәйкес беріп жіберілуі (цессия) мүмкін. Ол үшін тек тараптардың келісімі қажет, ал ол Келісімде көзделген.
10. Бірінші Жауапкер өтінішке қарсылық білдірді. Тыңдауға дейін берілген жазбаша материалдарда ол бірнеше негіз келтірді, алайда олардың барлығы тыңдауда толық ұсынылмады. Олардың ішінде:
 - (1) Бірінші Жауапкер цессияға келісім бермеген;
 - (2) NEF & RAM тарапынан Талап қоюшыларға жасалған төлемдер заңсыз деп көрсетілген. Бұл эмиссия проспектінің және «Облигация ұстаушылары келісімінің» талаптары

бұзылғанымен байланысты. Сондай-ақ АИХ ережелері мен регламенттері бұзылғаны айтылған;

- (3) Талап қоюшылар өкілінің облигация ұстаушыларды өкілдеуге өкілеттігі жоқ екені туралы күмән келтірілген;
 - (4) Бірінші Жауапкер белгісіз «*процедуралық бұзушылықтарға*» шағымданған, оның ішінде адвокаттар мен NEF & RAM жасаған «*хабарламалар мен әрекеттер ашық емес және заң талаптарына сәйкес келмейтін түрде, қажетті құқықтық рәсімдерді айналып өтіп жүзеге асырылған*» деп көрсетілген;
 - (5) Бірінші Жауапкер АИХ қызметкерлері мен оның әрекеттеріне қатысты тергеу жүргізуді талап еткен, соның ішінде: (а) эмитенттің келісімінсіз жасалған «руқсат етілмеген төлемдер» (b) облигация ұстаушылардың құқықтарын қараудағы рәсімдік бұзушылықтар және (с) АИХ персоналының қатысуымен ықтимал мүдделер қақтығысы.
11. Тыңдау барысында мырза Шек Талап қоюшы атынанан атынан қатысып, NEF & RAM компаниясының Талап қоюшыларға сот шешімі бойынша берешек сомасын төлеу фактісі дауланбайтынын растады. Бірінші Жауапкердің қарсылықтары осы төлемнің жүзеге асырылу рәсіміне қатысты болды.
 12. Цессионарий атынан ханым Ольга Кичигина өтінішті қолдады. Ол Цессионарийдің пікірінше, Талап қоюшылар Келісім бойынша өз міндеттемелерін орындамағанын және Цессионарийге Келісімді бұзу мәселесін қарастыру қажет екенін атап өтті.

С. Шешім

13. Сот тараптарды сот талқылауы барысында ауыстыру бойынша кең өкілеттіктерге ие.
14. АХҚО Сотының Ережелерінің 12.5 тармағында былай делінген:

«Сот, егер мұндай қосу, алып тастау немесе ауыстыру орынды деп есептелсе, тұлғаны тарап ретінде қосу, алып тастау немесе ауыстыру туралы бұйрық шығара алады.»
15. 12.13-ереже былай дейді:

«Егер бар тараптың құқықтары немесе берешегі басқа тұлғаға берілсе, Сотқа осы тұлғаны қосу немесе ауыстыру туралы өтініш берілуі мүмкін.»
16. Мен бұл ережелер шешім шығарылғанға дейін де, одан кейін де қолданылады деп есептеймін. Бұл Англия мен Уэльс ережелеріндегі ұстанымға сәйкес келеді, ал АХҚО ережелері солардың негізінде әзірленген — Ақ кітап «White Book», 12.2.6 тармағын қараңыз.
17. Бірінші Жауапкердің негізгі қарсылығы — цессияға келісім берілмегені. Оның пікірінше, Проспект бойынша мұндай келісім талап етіледі.
18. Мен бұл уәжді қабылдамаймын.
19. Біріншіден, Бірінші Жауапкер Проспектте мұндай талапты көздейтін нақты ережені көрсете алмады. Мырза Шек бастапқыда Проспекттің 6-бөліміне сілтеме жасағанымен, ол бөлім облигация эмитентін басқаруға қатысты және цессияға қатысы жоқ. Ол өз ұстанымын растайтын нақты мәтінді көрсете алмады.

20. Тыңдау барысында Шек мырза тыңдауды келесі күнге, 2025 жылғы 22 мамырға ауыстыруды сұрады, себебі ол жерлеу рәсіміне қатысып, Қазақстанның басқа өңіріне баруы қажет болғанын айтты. Мен бұл өтінішті қанағаттандырмадым. Сот оған көңіл айтады, бірақ Бірінші Жауапкердің өз ұстанымын дайындауға жеткілікті уақыты болған деп есептеймін. Егер Проспект цессияға тыйым салады деп айтылса, тиісті норманы көрсету қажет еді. Сонымен қатар, сот жақын уақытта қайта жинала алмайтындықтан, үзіліс бір күн емес, бірнеше аптаға созылар еді. NEF & RAM ұстанымына сәйкес, егер Талап қоюшылар қажетті ауыстыруға қол жеткізбесе, олар Келісімді бұзу мәселесін қарастыруы мүмкін болғандықтан, қосымша кідіріс Талап қоюшылар үшін әділетсіз болар еді. Бұдан бөлек, сот дәлелсіз және басқа тараптарға ескертусіз соңғы сәтте кейінге қалдыруды беруді орынсыз деп санайды. Бірінші Жауапкер өз ұстанымын ертерек ұсына алатын немесе басқа өкіл тағайындай алатын еді.
21. Осы жағдайларда мен Проспект эмиссиясында цессияға (уступкаға) қандай да бір тыйым бар деген уәжді қабылдамаймын. Облигацияларға мұндай шектеудің қойылуы өте ерекше жағдай болып көрінеді. Әдетте облигациялар айналымға қабілетті қаржы құралдары болып табылады.
22. Екіншіден, облигацияларды беру туралы шарттардың осы іске қатысы бар екендігі күмәнді. Бұл жағдайда облигациялардың өзі емес, сот шешімі бойынша берешек берілген.
23. Мен Талап қоюшылардың уәжін қабылдаймын: сот шешімі бойынша берешек «Мүлік туралы ереже» мағынасында мүлік болып табылады. «Мүлік» термині Қосымша 1-де былай анықталған:
- «қолданыстағы МФЦА заңнамасына сәйкес иеленуге және беруге болатын (жылжымайтын мүліктен басқа) барлық нәрсе және контекстке қарай, не нақты объектіні, не оған құқықты білдіруі мүмкін.»*
24. Сот шешімі, әдетте, беруге болатын мүліктік құқық (талап) ретінде қарастырылады.
25. Мүлікті беру «Мүлік туралы ереженің» 8-бабымен реттеледі. 1-тармаққа сәйкес:
- «Мүлікті келісілген түрде беру болған жағдайда, құқық меншік иесінен алушыға беру ниетін тараптар өзара білдірген сәтте өтеді.»*
26. Осы жағдайларда Бірінші Жауапкердің келісімі талап етіледі деген заңдық немесе Проспектідегі қандай да бір талап бар екені көрінбейді.
27. Бірінші Жауапкердің екінші уәжі — NEF және RAM компанияларының Талап қоюшылары жасаған төлемдері «заңсыз» болғаны туралы — мәні жағынан келісім алынбады және ол қажет болды деген тұжырымға саяды. Мырза Шек бұл іске қатысты өзге қандай да бір келісімшарттық ережелерді көрсете алмады. Сондай-ақ ол АІХ қолданылатын және мұндай цессияны тыйым салатын қандай да бір ережелерге де сілтеме жасай алмады.
28. Бірінші Жауапкердің үшінші уәжі — ханым Мирашева «облигация ұстаушыларының» уәкілетті өкілі емес деген тұжырым болды. Жауап алу барысында Бірінші Жауапкер ханым Мирашеваның Талап қоюшылар атынан әрекет ету өкілеттігін дауламағаны анықталды және, сонымен қатар, маған әрбір Талап қоюшылар берген сенімхаттардың көшірмелері ұсынылды. Оның орнына уәж келісімнің облигация ұстаушыларының барлығын қамтитынына, бірақ олардың кейбірі сенімхат бермегеніне негізделді.
29. Мен бұл уәжді қабылдамаймын.
30. Біріншіден, бұл уәж іске қатысы жоқ. Мен қарастырып отырған мәселе тек сот шешімі бойынша

берешекке қатысты құқықтардың жарамды цессиясының бар-жоғы болып табылады. Облигация ұстаушылар болып табылмайтын Талап қоюшылардың мүдделерін ханым Мирашева осы іс шеңберінен тыс қорғауы бұл іс үшін маңызды емес.

31. Екіншіден, маған ханым Мирашеваның басқа облигация ұстаушылардан Соглашение жасасу үшін сенімхат алуы қажет екенін көрсететін ешқандай дәлел ұсынылған жоқ.
32. Бірінші Жауапкердің төртінші уәжі Талап қоюшылар тарапынан жасалған «процессуалдық бұзушылықтарға» қатысты болды. Жауап алу барысында Шек мырза АIX ережелеріне сәйкес құқықтық қатынастардағы тарап өзгерген жағдайда хабарлама жіберілуі тиіс екенін айтты. Ол Бірінші Жауапкерге мұндай хабарлама АIX тарапынан да, Талап қоюшылар тарапынан да жіберілмегенін, тек NEF және RAM тарапынан жіберілгенін, ал ол тараптармен Бірінші Жауапкердің шарттық қатынасы жоқ екенін атап өтті.
33. Маған АIX ережелеріне қатысты қандай да бір тиісті құқықтық норма ұсынылған жоқ. Мұндай ережелер МФЦА Сотының сот шешімдерін беру (цессия) процесіне шектеу қояды деу өте күмәнді. Сондай-ақ хабарлама беру міндетін немесе оның нақты нысанын талап ететін өзге де негіздер көрсетілмеді. Кез келген жағдайда, Бірінші Жауапкер хабарлама алғаны анық. Келісім 2024 жылғы 19 қарашада Бірінші Жауапкерге жіберілген. Оның NEF және RAM арқылы жіберілуі бұл тұрғыда маңызды емес. Бұдан бөлек, бұл Келісім Талап қоюшылар берген өтініштің құрамында болып, Бірінші Жауапкерге табысталған. Тіпті хабарламаның тікелей Талап қоюшылар тарапынан жіберілуі талап етілген күннің өзінде, бұл жеткілікті болып табылады.
34. Бірінші Жауапкердің АIX және оның қызметкерлеріне қатысты тергеу жүргізу туралы «талабы» осы өтінішке қарсы жарамды уәж болып табылмайды. Регуляторлық сипаттағы кез келген шағым тиісті уәкілетті органмен қаралуы тиіс. Сонымен қатар, Шек мырза мұндай тергеуді негіздейтін нақты қандай әрекеттер болғанын түсіндіре алмады. Регуляторлық талаптардың бұзылғанын көрсететін ешқандай негіз жоқ.
35. Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, осы өтініш қанағаттандырылуға жатады. Мен мынаны бұйырамын: Талап қоюшылар NEF және RAM-мен ауыстырылсын; МФЦА Соты 2024 жылғы 25 маусымдағы сот шешімі бойынша жаңа өндіріп алушылар ретінде NEF және RAM пайдасына атқару парақтарын берсін. Процедуралық дұрыстығын қамтамасыз ету мақсатында бастапқы Талап қоюшылардың атына берілген бұрынғы атқару парақтары жойылсын.

Сот қабылдады,

Судья Том Монтагю-Смит КС,
Судья, АХҚО Соты

Өкілдік:

Талап қоюшы атынан Гүлдана Мирашева ханым өкілдік етті.

Бірінші жауапкердің атынан Александр Шек мырза өкілдік етті.

NEF & RAM LLP атынан Ольга Кичигина ханым өкілдік етті.